Hukuk Bölümü 1997/27 E., 1997/26 K.

- **GÖREVSİZLİK KARARLARININ KESİNLEŞMİŞ OLMASI GEREĞİ**
- **OLUMSUZ GÖREV UYUŞMAZLIĞI**

- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 14]

"İçtihat Metni"

OLAY : Davacı, Maltepe Cevizli Mah. Fatih Cad. ile E-5 Karayolunun kesiştiği yerdeki boş arsaya 15 kamyon toprak ve inşaat molozu döküldüğü ve hafriyatın taşınması sırasında Huzur Sokağının 30 m. boyunca çamur haline geldiği yolunda zabıta ekibince yapılan tespite dayalı olarak, Belediyeden izin alınmaksızın çevreye zarar verecek şekilde ve gelişi güzel hafriyat döktüğü nedeniyle, 2872 sayılı Çevre Kanununun 8. maddesine göre Şirket adına 110.000.000.- lira para cezası kesilmesine ve dökülen toprağın metraj bedeli olan 2.882.400.- liranın tahsiline ilişkin Maltepe Belediyesi Encümeninin 15.6.1995 günlü, 595 sayılı kararının iptali istemiyle adli yargı yerine 7.7.1995 tarihinde dava açmıştır.

KARTAL 2. SULH CEZA MAHKEMESİ; 14.3.1996 gün ve E. 1996/25, K. 1996/25 sayı ile, Mahkemelerinin 27/10/1995 tarihli (E. 1995/34, K. 1995/22 sayılı olup, itirazın kabulü ile Maltepe Belediyesi Encümeninin 15/6/1995 günlü, 595 sayılı kararının kaldırılması yolundaki) karara karşı davalı Belediyece yazılı emir yoluna gidilmesi üzerine Yargıtay 7. Ceza Dairesince 25/1/1996 gün ve E.

1996/22, K. 1996/96 sayı ile, 2872 sayılı Çevre Kanununun 25/1. maddesinde "İdari cezalara karşı, cezanın tebliğ tarihinden itibaren engeç 7 gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir." denildiğinden, itirazı inceleme yetkisinin idare mahkemesine ait bulunduğu gözetilerek görevsizlik kararı verilmesinin gerekeceği yolunda verilen bozma kararına göre, Mahkemelerinin görevli olmadığı gerekçesiyle davayı görev yönünden reddetmiş ve dosyanın ilgili idare mahkemesine gönderilmek üzere Cumhuriyet Başsavcılığına tevdiine kesin olarak karar vermiştir.

Dava dosyası, kendisine tevdii üzerine Kartal Cumhuriyet Başsavcılığının 14/3/1996 günlü yazısı ekinde İstanbul 1. İdare Mahkemesine gönderilmiş ise de, anılan Mahkeme Başkanlığının 4/4/1996 günlü gerekçeli yazısı ekinde Kartal 2. Sulh Ceza Mahkemesine iade edilmiştir. Ancak, Kartal 2. Sulh Ceza Mahkemesinin 11/11/1996 tarihli ikinci yazısı üzerine Kartal Cumhuriyet Başsavcılığının 14/11/1996 tarihli havalesiyle dava dosyası yeniden İstanbul İdare Mahkemesine gönderilmiştir.

İSTANBUL 1. İDARE MAHKEMESİ; 17/12/1996 gün ve E. 1996/1719, K. 1996/1685 sayı ile, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 3. ve 9. maddelerine göre, ortada Mahkemelerine hitaben verilmiş usulüne uygun dava dilekçesi bulunmadığı gerekçesiyle dava esas kaydının kapatılmasına ve dosyanın Kartal 2. Sulh Ceza Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

Kartal 2. Sulh Ceza Mahkemesinin, 28/4/1997 günlü ve gerekli inceleme yapılmak üzere Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesi istemini içeren yazısı üzerine dava dosyası, Kartal Cumhuriyet Başsavcılığının 29/4/1997 günlü, 1997/11877 Muh. sayılı yazısı ekinde Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Selçuk Tüzün'ün Başkanlığında Üyeler: O. Hulusi Mustafaoğlu, Ülkü Aydın, Nursel Aymakoğlu, Dr. Erol Alpar, Ertuğrul Taka ve Halit Karabulut'un katılımlarıyla yapılan 2/6/1997 günlü toplantısında, Raportör-Hakim İsa Yeğenoğlu'nun başvurunun reddi gerekeceği yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Erdoğan Güneş ile Danıştay Savcısı Sinan Yörükoğlu'nun başvurunun reddinin gerektiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 14. maddesinde "olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca ileri sürülebilir." hükmüne yer verilmiştir.

Anılan hükme göre, olumsuz görev uyuşmazlığının varlığı için:

a) Uyuşmazlık yaratan kararların, adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisi tarafından ve kendilerinin görevsiz olduğu yolunda verilmesi,

b) Tarafları, konusu ve sebebinin aynı olması,

c) Kararların kesin veya kesinleşmiş olması koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmakta; bu koşulların gerçekleşmesi durumunda ise, hukuk davalarında ortaya çıkan olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi, ancak davanın taraflarınca Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulması halinde mümkün bulunmaktadır.

Olayda, adli yargı yerine açılan davada kesin olarak verilmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta ise de; ortada, idari yargı yerince verilmiş bir görevsizlik kararı olmadığı gibi, 2577 sayılı Yasanın öngördüğü usule uygun olarak idare mahkemesine açılmış bir dava bulunduğundan sözetmek olanaklı değildir. Diğer taraftan, uyuşmazlığın giderilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine davanın taraflarınca yapılmış bir başvuru da bulunmamaktadır.

Belirtilen duruma göre, adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasanın 14. maddesinde öngörülen biçimde bir olumsuz görev uyuşmazlığı doğmadığı gibi, usulü uygun bulunmayan Kartal 2. Sulh Ceza Mahkemesince yapılan başvurunun reddi gerekmektedir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre, 2247 sayılı Kanunun 14. maddesinde olumsuz görev uyuşmazlığının varlığı için öngörülen koşullar gerçekleşmediğinden, başvurunun aynı Yasanın 14. ve 27. maddeleri uyarınca reddine, 2/6/1997 tarihinde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.